

IMATRANAJOT – FINNISH GRAND PRIX

Risto Haapala

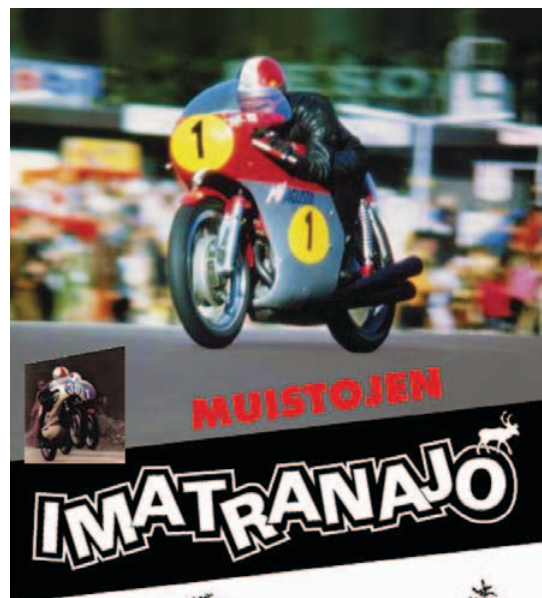
Alku

Kipinä Imatranajojen järjestämiselle saatiin jo 1950-luvun alussa, kun innokkaat maastomootoripyöräilijät, scramble-harrastajat, tahtoivat mitellä taitojaan myös maantiellä kilpaillen. Niinpä Vuoksen rantamaisemissa järjestettiin ensimmäiset vauhtikisat vuonna 1953. Vaikka kilpailu sai sekä ajajien että yleisön varauksettoman suosion, niin seuraava kilpailu sai odottaa aikansa. Seuraava kilpailu järjestettiin vasta vuonna 1962 osin samoilla katuosuuksilla. Kilpailu oli nyt kansainvälinen kuten 1963 järjestetty kilpailukin. Näissä kansainvälisissä kilpailuissa saatiin juhlia myös suomalaisvoittajia kymmentuhantisen yleisön edessä.

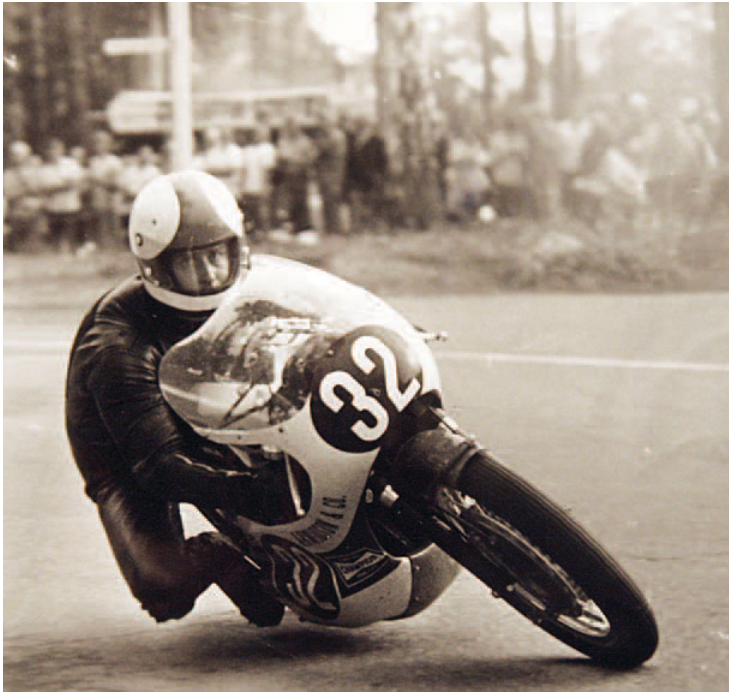
Seuraavaksi vuodeksi myönsi kansainvälinen moottoriliitto (FIM) Imatranajoille MM - arvon hyvin värikkäiden vaiheiden jälkeen. Yleisömäärä kaksinkertaistui ja järjestelyt onnistuivat muutoinkin kaikin puolin hyvin joten Imatra sai oikeuden jatkaa MM - isännöityään.

Järjestäjä

Koko ajojen neljännesvuosisataisen historian ajan toimi 1937 perustettu Imatran Moottorikerho (IMK) pyyteettömästi, ilman ulkopuolisia taloudellisia avustuksia ajojen järjestäjänä. IMK:n aktiivisen ja innostuneen jäsenistön lisäksi järjestelyihin osallistui tuhansiin nouseva talkootyöjoukko eri imatralaisista seuroista ja yhteisöistä. Monet näistä seuroista rahoittivat Imatranajoista saamallaan tuloilla lähes koko vuoden toimintansa. Imatranajo olikin eittämättä yksi Suomen suurimmista talkootyön näytteistä.

Vuoden 2012 Muistojen Imatranajo oli merkittävän juhlavuoden huipentuma: Imatran Moottorikerho täytti 75 vuotta, Imatranajo 50 vuotta, ja Jarno Saarisen maailmanmestaruudesta tuli kuluneeksi 40 vuotta. Niinpä Imatralle saapui peräti 16 MM-mitalistia. Esitteen kannessa oleva piirros on artikkelin kirjoittajan käsialaa.

Paroni Pistetalojen kaarteessa 1971 Jarno "Paroni" Saarinen (*1945 Turku, †1973 Monza) voitti 1972 Imatralla 250cc-luokan ja sinetöi sillä Suomen ensimmäisen kaksipyöräisten Road Racing -maailmanmestaruuden. Muita saavutuksia olivat vuosien 1971 ja 1972 MM-hopeat 350cc-luokassa ja vuoden 1971 MM-pronssi 250cc-luokassa. Saarinen oli ensimmäinen suomalainen tehdaskuljettaja (Yamaha 1973). (Kuva: Holger Eklund, aikanaan Suomen tunnetuin moottoriurheilukuvaja)

Agostini Imatralla elokuussa 2012 - hehkeässä seurassa kuten moottoriurheiluympyröissä on tapana. Giacomo Agostini (*1942 Bergamo) voitti Imatralla 16 kertaa maailmanmestaruuksia. Hänelle kertyi luokissa 350cc ja 500cc yhteensä 15 kpl. Hyväntuulisesta italialaisesta tuli suuri Imatran ystävä, ja hän on osallistunut viisi kertaa Muistojen Imatranajoihin. (Kuva: Ridin' & Drivin')

Tunnettavuus

Imatranajo oli aikanaan Suomen kansainvälinen vuosittain toistuva tapahtuma ja IMK:n aloitteesta alkanut Imatraviikko, Imatra Motorfestival, oli Suomen suurin kansanjuhla.

Median edustajia oli paikalla yli 300 edustaen kaikkia maanosia. Uutiskynnys ylittyi kaikkialla, niin lehdistössä, radiossa kuin televisiossakin. Myös suoria TV - lähetyksiä Imatralta meni moniin maihin.

Kisayleisöäkin Imatralla oli kymmenistä Euroopan maista. Imatranajon loiston aikoina, 1970 - luvun alkuvuosina, oli maksaneita katsojia yli 50000. Jos mukaan otetaan järjestelykoneisto, avustavat järjestöt, rata - alueen asukaslippulaiset ja pinnarit, niin ajot näki paikan päällä lähes 70000 katsojaa.

Imatranajo sai myös paljon kansainvälistä tunnettavuutta, arvostusta ja mainetta, sillä useana vuonna se todettiin koko MM - sarjan parhaiten järjestetyksi kilpailuksi.

Kilpailijat

Vuosittain ajoihin osallistui kilpailijoita kaikista maanosista. Parhaimmillaan eri kansallisuuksia edustavia kilpailijoita oli pitkälti yli neljästäkymmenestä maasta.

Ajojen suurimmaksi tähdeksi nousi suomalaistytösten idoli ja Italian ylpeys Giacomo Agostini, joka nousi voittajakorokkeelle Imatralla jopa 16 kertaa. Ajohistorian suuri tapahtuma oli, kun Turun Jarno Saarinen, "Paroni", vuonna 1972 nousi voittajakorokkeelle luokassa 250 ccm ja kruunasi Imatralla maailmanmestaruutensa joka on tälläkin hetkellä ainoa Road Racingin kaksipyöräisten mestaruus Suomessa.

Muista Imatralla kunnostautuneista huipuista kannattaa mainita Espanjan kansallissankari, Madridin ylpeys Angel Nieto, saksalaiset Dieter Braun, Anton Mang ja side-car - kilpailija Klaus Enders. Englantilaiset Chas Mortimer, Dave Simmonds ja Barry Sheene ansaitsevat myös maininnan kuten

myös värikkäät USA:n edustajat Randy Mamola ja Kenny Roberts. Ohittaa ei voi myöskään suurta Suomen ystävää Jack Finlayta Australiasta ja koko porukan temperamenttisinta Johnny Cecottoa Venezuelasta.

Suomalaisnimistä Jarno Saarisen lisäksi on ehdottomasti mainittava nimet, Teuvo Länsivuori, Pentti Korhonen, Matti Salonen, Martti Pesonen ja Eero Hyvärinen. Olivat ne aikoja ne....!

Ajojen loppu

Vaikka Imatranajo sai kansallista ja kansainvälistä arvostusta loppuivat MM -ajot 1982. Rata ei enää täyttänyt MM -kilpailuille asetettuja vaatimuksia. Katsottiin ajan kulkeneen ohi Imatran maineikkaan katuradan. Se oli vanhentunut!

Tämänkin jälkeen radalla ajettiin vielä EM -ja Superbike MM -tason kilpailuja, kunnes rata 1986 katsottiin näidenkin järjestämiseen turvattomaksi, niin kilpailijoille kuin yleisöllekin. Ajot saivat siis väistyä historiaan vaarallisuutensa takia!

Uudet suunnitelmat

Ajoja yritettiin herätellä henkiin suunnittelema la uutta, turvallista ja FIM:n vaatimukset täyttävää rataa entisen radan sisäpuolelle, Linnankosken pel-

loille. Usean vuoden uurastuksen jälkeen todettiin hankkeen kaatuvan asujaimiston vastustukseen ja rahoituksen kariutumiseen. Tämän jälkeen myös Lappeenrannan Muukon kankaalle lupaavasti alkanut, edullisempi hanke kaatui sikäläisten asukkaiden vastustukseen.

Muistojen Imatranajot

Imatranajojen henkeä on yritetty ylläpitää järjestämällä SM -osakilpailuja Imatranajon nimellä moottoriradoilla eri puolella Suomea, lähinnä Virtasalmella.

Imatran vanhalla katuradalla on järjestetty viidet muistojen Imatranajot vuodesta 1999 lähtien. Näihin "Historic Race"-ajoihin on osallistunut satoja vanhoja Imatranajojen tähtiä ja idoleita sen aikaisilla ajokeillaan. Kirkkaimpina tähtinä Giacomo Agostini, Phil Read, Jim Redman, Dieter Braun, Börge Jansson ja suomalaisista Teuvo Länsivuori, Pentti Korhonen, Matti ja Pentti Salonen, Martti Pesonen, Eero Hyvärinen ja Matti Kinnunen sekä tietysti imatralaiset oman kerhon IMK:n kuskit.

Imatranajon muistoja voi verestää myös jo kansainvälistä mainetta saaneessa Imatranajomuseossa Imatran kaupungin keskustassa.

Lopuksi todettakoon, että..." Oli suuri ilo ja kunia olla mukana järjestelytehtävissä, kun Imatra ajettiin maailmankartalle!"

Risto Haapala

Ostopääällikkö

Enso-Gutzeit Oy / StoraEnso Oyj 1969-2002

Imatran Moottorikerhon jäsen 1958-

Imatranajon eri tehtävissä 1962-86:

*- pääsihteerinä 11 vuotta ja toisena
kilpailu- johtajana 5 vuotta*

*- kansainvälisen tuomariston, juryn, Suomen
edustajana kymmenenä vuonna MM-
kilpailuissa eri puolella Eurooppaa*